

§ 17

Dnr BUN/2017/0035/613

Yttrande över betänkande - En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

Beslut

Söderhamns kommun ställer sig positiv till stora delar av betänkandet (SOU 2016:69).

Vi behöver en jämlik och tillgänglig kulturskola. Detta innebär att vi behöver en nationell statlig strategi med ett tydligt uppdrag och nationella mål för att stärka att alla barn och unga oavsett bakgrund och uppväxtmiljö ska ha tillgång till en inkluderande kulturskola. I kommunernas ekonomiska och ideologiska vägval kan verksamheter ställas mot varandra till nackdel för kulturutövande för barn och unga.

Ärendet

Söderhamns kommun har erbjudits tillfälle att yttra sig över utredningen om - En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

Utredningen föreslår nio nationella mål för att kulturskolorna ska bli tydligare och mer inkluderande. Bland annat genom att öka barn och ungas möjligheter att tillgå ett brett och varierat kulturutbud. En kommunal kulturskola ska:

1. ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp
2. bedrivs på barns och ungas fria tid
3. präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck
4. tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen
5. ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens utformning och innehåll
6. ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal
7. verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning
8. aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet
9. arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället.

Utredningen föreslår också en ökad samordning på regionala nivåer samt att det bildas ett nationellt Kulturskolecentrum som ska ansvara för nationell uppföljning, främja erfarenhetsutbyte, samverkan och projektfördelning. Regeringen bedömer att en nationell strategi skulle vara till stöd för att uppnå en jämlik och tillgänglig kulturskola av hög kvalitet för alla barn och unga i Sverige.

Forts § 17

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande daterat 2017-02-07.

Barn- och utbildningsförvaltningens yttrande

- Kulturverksamheten som bedrivs frivilligt är mycket viktig och det behövs fler kulturuttryck i verksamheten för att vara relevant till vår omvärld. Ska skolor som idag bara har musik vara musikskola eller kulturskola? Begreppen kan vara förvirrande för barn och föräldrar.
- Det är viktigt att få förutsättningar för att samverka med andra kommuners kulturskolor kring konstnärliga ämnen för att ge barn och unga möjlighet att utvecklas inom de kulturämnena som de är intresserade av. Detta skapar också möjligheter att behålla ämnen som inte leder till heltidstjänster i en kommun.
- Vi anser det viktigt att titta på vad kulturskolan ska ha för uppdrag i landet mer än hur vi ska arbeta, eftersom vi har olika förutsättningar i kommunerna. Det gör att de nationella mål som föreslagits behöver ses över utifrån lokala förutsättningar, t.ex. bör normen vara undervisning utifrån barnens behov och inte enbart ur gruppundervisningens perspektiv.
- Bidragen som kan sökas ligger i linje med de nationella målen. En del kommuner har inte möjlighet att leva upp till dessa mål utan att förlora för många ungdomar i verksamheten och får då problem att söka bidragen för en utveckling av kulturskolan. Det är positivt att ha en instans som följer upp kulturskolornas verksamhet och främjar utvecklingsarbete. Det måste vara en nationell verksamhet som är aktiv och har en operativ roll.
- Det är viktigt att titta på kulturskolornas kvalitet och inte enbart kvantitet och följa upp nationella strategier, resultat av utvecklingsinsatser, goda exempel och initiera kompetensutveckling och forskning.
- Utredningen saknar kulturskolans uppdrag i skolan. Det är en verksamhet som är stor i många kommuner, även i Söderhamns kommun. Kulturskolan bidrar med estetiska läroprocesser och ämneskunskaper från förskola till grundskola.
- Vi vill poängtera att det är bra och viktigt att punkten om lokaler och utrustning finns med bland de nationella målen. En förutsättning för en fungerande verksamhet är ändamålsenliga lokaler utifrån den verksamhet som ska bedrivas.
- Det är bra att utredningen tar fasta på att det behövs fler konstuttryck i vår verksamhet. Dessutom bör det finnas möjlighet till lokala variationer.
- Kompetensen inom kulturskolan bör utgå från en konstnärlig disciplin och pedagogik. Det behövs kontinuerlig fortbildning- ett läraryft för kulturskolan, inom olika områden som behöver utvecklas.
- Ett nationellt kulturskolecentrum med ansvar för forskning, uppdragsutbildning och utbildning av kulturskolechefer är önskvärt.

Forts § 17

Yttrandet i sin helhet finns i bilagan till paragrafen.

Beslutsalternativ 1

Barn- och utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande föreslår att nämnden beslutar enligt barn- och utbildningsförvaltningens förslag.

Beslutet skickas till

Kulturdepartementet

Erik Björk

Anneli Dahlberg

Yttrande över betänkandet - En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

2:1 och 3.4.1

Utredningens uppdrag och utgångspunkt

Arbetar kulturskolorna med utbildning eller kultur? Vi anser att detta är en kombination i dagens samhälle.

Frågan om utredningen ska bedöma kulturskolans breda roll som kulturaktör, med uppdrag i skolan, eller den frivilliga delen, är olycklig. Utredningen är baserad på den frivilliga verksamheten. Det är viktigt med vårt konstnärskap och vi tycker det är bra att utredningen har lagt fokus på detta för att belysa den del av verksamheten som inte har ett tydligt mål.

Men för de flesta kulturskolor är det bara en del av uppdraget i kommunen.

Kulturskolan har i många kommuner en starkt utvecklad samverkan med skolan som bidrar till att fler barn ges möjlighet att möta kulturskolans kompetens, olika kulturella uttryck och kan stärkas genom estetiska lärprocesser. Därför bör man även ha en nationell strategi kring samverkan med skolan, då 95 % av kulturskolorna samverkar med förskola-skola. Detta påverkar de nationella målen för kulturskolans verksamhet. Ska samverkan fungera väl är det viktigt att den är väl strukturerad och tydliggjord och beslutad politiskt så ansvarighet och kostnader är utredda. I detta ärende anser vi att utredningen inte tagit hänsyn till den utveckling som har skett inom kulturskolor i landet för att bredda och fördjupa samarbetet med andra aktörer i kommunerna.

I Söderhamns kommun är ett av kulturskolans uppdrag att arbeta i projekt i förskola-skola, med inriktning mot läroplansmålen. Det är ett viktigt uppdrag som har stort värde för barn och unga och som måste finnas med i den nationella strategin.

3.4.3 och 3.4.4

Samverkan mellan kommuner och kulturinstitutioner

Det är viktigt att få förutsättningar att kunna samverka med andra kommuners kulturskolor kring tjänster, kompetensutveckling, erfarenhetsutbyten, konstnärliga ämnen för att ge barn och unga möjlighet att utvecklas inom de kulturämnen som de är intresserade av. Detta skapar också möjligheter att behålla ämnen som inte leder till heltidstjänster i en kommun. Söderhamns kulturskola har ett samverkansavtal med Bollnäs och Ovanåkers kulturskola (SÖHMK) kring just dessa frågor, som vi vill värna om.

Vi vill bjuda in våra länskonsulter till våra länschefsmöten. Om vi ska ha en samordnare i regionen så ska den personen arbeta på uppdrag av oss kulturskolechefer och vara en kontaktperson till det nationella centret.

6.1

Ny infrastruktur

Staten bör ha en insyn i hur Kulturskolor bedrivs och utredningen visar att det behövs en samlad syn för att alla barn och unga ska få en likvärdig möjlighet att utvecklas genom kulturutövande. Kommuner har olika förutsättningar i Sverige. I kommunernas ekonomiska diskussioner kan verksamheter ställas mot varandra till nackdel för kulturutövandet för barn.

Av den anledningen kan det vara viktigt att få till övergripande nationella mål eller en lag liknande bibliotekslagen.

Förstärkta utbildningsvägar är viktigt och barn och unga ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövare av hög kvalitet och tillgänglighet.

6.2

Nationella mål

De nationella målen kan vara svåra att leva upp till. De nationella målen som utredningen preciserar handlar mycket om hur vi ska arbeta istället för vad våra kulturskolor har för uppdrag. Det är en stor utmaning att planera verksamheten för många kommuner av praktiska skäl, storlek på kommun, logistik för barnen i glesbygd, avstånd och brist på lokaler. Det är svårt att leva upp till normen att undervisa efter skoltid, erbjuda olika konstuttryck etc. Det är en god tanke att barn och unga ska få tillgång till en konstnärlig mötesplats men det kan vara stora utmaningar för logistiken. Detta kan leda till ojämlikhet för barn i glesbygd.

Vi tycker att barn och unga ska få möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i ett utvecklande sammanhang i olika former, utifrån barnens behov.

Det är bra att vi utvecklar undervisningsformerna. Det är viktigt att vår verksamhet utvecklas och förnyas för att möta barn och ungdomars intressen och behov. Barnens perspektiv på verksamheten är central för en positiv utveckling.

Formerna för verksamheten ska utgå från lokala behov, lokala variationer.

I mindre kommuner finns en risk att vi förlorar barn och ungdomar som inte får tillgång till kulturskolan i anslutning till skolan.

Pedagogiken ska utgå från barn och ungas behov och intressen och de bör ges goda förutsättningar att få inflytande på verksamhetens innehåll och utformning. Men det ska vara en balans mellan ungas medbestämmande och den professionella kompetens och erfarenhet som kulturskolans ledning och lärare har.

De barn och unga som vill fördjupa sina kunskaper ska ges möjlighet till det så vi kan utveckla kunskapen inom orkesterinstrument, men även andra konstuttryck, så vi får en mångfald av uttryck och konstformer inom kulturskoleverksamheten.

Det bör finnas möjligheter och förutsättningar att kunna göra regionala samarbeten i olika ämnen. Det är också viktigt att elever som vill fördjupa sig får möjlighet att arbeta med olika institutioner, professionella utövare och andra aktörer.

Vi behöver en sammanhållen kulturskola där olika konstformer har möjlighet att samverka under ett tak. Mångfald är viktigt och en rekommendation men är beroende av förutsättningar. Det är bra att utredningen tar fasta på att det behövs fler konstuttryck i vår verksamhet. Dessutom bör det finnas möjlighet till lokala variationer.

Vi vill trycka på att det är bra och viktigt att punkten om lokaler och utrustning finns med bland de nationella målen. En förutsättning för en fungerande verksamhet är ändamålsenliga lokaler utifrån den verksamhet som ska bedrivas.

6.3- 6.7

Nationellt kulturskolecentrum och statsbidrag

Det är viktigt med en nationell uppföljning av verksamheten, utveckling och kompetens.

Det är positivt att ha en instans som följer upp kulturskolornas verksamhet och främjar utvecklingsarbete. Det måste vara en nationell verksamhet som är aktiv och har en operativ

roll.

Det är viktigt att titta på kulturskolornas kvalitet och ej enbart kvantitet och följa upp nationella strategier, resultat av utvecklingsinsatser, goda exempel och initiera kompetensutveckling och forskning

Vi anser att nationella bidrag och utvecklingsstöd, för att främja ökad jämlikhet i kulturskoleverksamhet, är positivt men ska inte läggas på kommunerna.

De former för bidrag som utredningen föreslår är alltför kortsiktiga och administrativt krävande och tar inte hänsyn till kommunernas förutsättningar.

Det blir en bidragströtthet och svårigheter för många kulturskolor som inte har resurser att söka bidrag varje år. Bidragen bör vara treåriga istället för ettåriga och utifrån antal barn, storlek på skola, så att de kulturskolor eller regioner som vill utveckla sin verksamhet utifrån de nationella målen får den kontinuitet i projektet, som verksamheten kräver, för att skapa en hållbar utveckling. Vi föreslår att kulturskolorna och/eller regionen tilldelas ett statsbidrag, om de kan presentera en plan för arbetet.

6.8-6.9

Kompetensförsörjning och forskning

Vad är det för kompetens som behövs idag?

Utgångspunkten tycker vi är en konstnärlig disciplin och pedagogik. Vi behöver personal som har bredd och spets. Förekunskaperna är viktiga, en gedigen utbildning, och det krävs både konstnärlig och pedagogisk kompetens.

Vi stödjer utredningens förslag att säkra kompetensförsörjning och främja verksamhetsnära forskning.

Det bör finnas statliga utbildningar för att validera sig. Vi har t ex många nya svenskar med kulturell yrkesutbildning, som behöver få möjlighet att komplettera sina kunskaper för att kunna arbeta i vår verksamhet.

Det är brist på musikpedagoger i grundskolan och det är viktigt att se över vilka möjligheter det finns att få dubbel kompetens för att kunna vara flexibel inom kulturskola- skola.

Det är viktigt att pedagogerna kan klara olika sätt att undervisa för att anpassa sig till den pedagogik som ämnet kräver och utifrån elevernas behov och intressen.

Vi anser det vara viktigt att all personal på kulturskolan har en inblick och insikt i de olika uttrycken för att få förståelse för de olika ämnena och för att lättare samverka på ett bra sätt mellan konstformer.

Erik Björk
Verksamhetschef

Anneli Dahlberg
Kulturskolechef

Forts § 17

Vid protokollet

Ing Marie Sundling
2017-02-27

Ordförande
Alexandra Gard

Justerare
Jan-Eric Berger

Rätt utdraget intygar:

Signatur

Namnförtydligande